

VII. EVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

1913. 36. szám.

Budapest, szeptember 7.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kladóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
 minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Iskolázás az őrsön.

Irtó: Pajtás.

Az őrsön való iskolázásnak az a czélja, hogy a csendőr a közbiztonsági szolgálat teljesítéséhez szükséges elméleti, de legfőként gyakorlati tudnivalókat teljesen elsajátítsa.

A tanosztályban a próbaesendőr az elméleti tudnivalókból a legszükségesebbet megszerzi: annyit t. i., hogy a gyakorlati szolgálatot annak a felhasználásával mint másodcsendőr megkezdheti. Az őrsön való iskolázásnak ezután tervszerűen arra kellene tehát irányulnia, hogy a szolgálati eljárásokat gyakorlatban végezni és azokat szóval öntudatosan elmondani tudja a csendőr. E helyett azonban az őrsön való iskolázás a legtöbb esetben elméleti dolgok, paragrafusok bemagolására, elméleti, sokszor képtelen példák megmagyarázására szorítkozik s a kiképzés a reális csendőrpályára theoretikus marad. Sok csendőrünk látszatra, szemlevizsgálata tud felelni, de a gyakorlatban eljárni, vagy a közbiztonsági szolgálat ellátásának helyes módszerét önállóan elbeszélni nem képes.

Az őrsön tanulni és tanítani kell. Ez szabályon alapszik és megkövetelik, de hogy a tanultaktól hogyan és mennyiben kell tudni valamit, azt nem tudják sokan úgy, a mint tudni kellene.

A dolog ugyanis úgy áll, hogy a kijelölt megtanulandó vagy felolvasandó tananyagot az utasítások szövege alapján a csendőrök többé-kevésbé betanulják és kérdésre szó szerint is elmondják; értelmezni az elmondottakat már kevesebben fogják tudni; az őrskörlet szolgálati viszonyaira alkalmazni azonban és a szolgálatban felhasználni azt, a mit tanultak, mondhatni igen-igen kevesen tudják. És tulajdonképen ezen fordul meg a cikkem egész jelentősége, a miről beszélni kívánok.

A mi esendőreink kevés kivétellel nem tudnak annyira önállóan gondolkodni, hogy az újabb és újabb parancsokat, utasításokat a szolgálati czélokkal egybeolvastva, mindenkor a közbiztonság szemüvegén vizsgálják meg, hanem mindent magában álló és sokszor ellenlábás rendelkezésnek fognak fel és mint újítást úgy értelmezik, mintha azzal csupán a foglalkozás vagy a szolgálat

megnehezítése volna a czél és nem a közbiztonság ellátásának tökéletesbitése, czelszerűbbé, könnyebbé tétele.

Hogy világosabban szóljak, vegyük csak azt, hogy érti-e és megértetik-e azzal a csendőrrel, vagy próbaesendőrrel mindenütt, mikor neki lezckét feladnak, hogy mi annak a lezckének a tulajdonképeni czélja? Nem és pedig azért nem, mert sok esetben maga a lezcke feladó sincsen tisztában azzal. Sok parancsnok előtt épen az önálló gondolkodás hiánya folytán talánynak tetszik a dolog, czeltalan tehernek, a melynek a súlyát ő is, az alárendeltje is érzi, de hogy segítsen is magán és alárendeltjein, arra eszébe sem jut gondolni.

Pásult egykedvűséggel jelöli ki embereinek a megtanulandó §-okat, — lezckét kell feladni, hát mindegy, tanulja az utasítás bármely részét, — és debogy gondol arra, hogy van-e annak czélja és jelentősége az adott körülmények között az őrs közbiztonsági viszonyaira vagy sem.

És így történik meg, hogy az alföldi őrs legénységével minden czél nélkül a határszéli szolgálat teendőit tanultatják s iskoláz arról rendszeren olyan ember, a ki határszálon sohasem szolgált s csupán élénk fantáziájára és dilettáns tudására appellál, a mikor egy-egy valószínűtlenül hangzó kiszólása után a hallgatósa a rezáról olvassa le a kétkedés gondolatát.

Mire jó ez, mi czélja van ennek? A legénység, a melyben a közbiztonsági szolgálat iránti komoly és őszinte érdeklődést minden körülmények között fenn kell tudni tartani, rá fog jönni és rá is jött sok esetben, a mint a tapasztalat mutatja, hogy nem fog hinni az iskolázás és közvetve a szolgálat komolyságában.

Úgy hiszem, hogy ezeket leírva nem túloztam. Igyekeztem annak a látszatát elkerülni, hogy ezen visszás állapotokat egész testületünkre általánosítsam; de viszont fel akartam táni is a létező bajt, mert toldozgatással, leplezésekkel javítani nem lehet. A bajt, ha gyökeresen gyógyítani kívánjuk, leplezetlenül fel kell tárnunk. Ki kell terjeszkednünk minden mellékkörülményeire, okaira és okozataira, hogy tiszta képet alkothassunk arról.

Nem szándékom, hogy a fegyelmet és a rendet felkuvarjzam és mint új apostol valami reformáló tanukat hirdessek. A ki ezt olvasná cikkemből, annak könnyen bebizonyíthatom, hogy épen az elmondottakban foglal-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyárak: Ontóház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszer 51 külön kúldetik.

tak alkalmasak a fegyelom és a rend megbontására. Mert gondoljuk csak meg, hogy egy értelmes, törekvő esendőrt ha magolásra és felzines, látszatra való dolgozásra szorítunk, fogunk-e abból komoly, használható, a közbiztonsági szolgálat ellátására alkalmas embert valaha is kapni? Ha az oktató pl. halászlát és vizrendészeti dolgokon lovagol ott, a hol az örskörletben sem halászlát, sem számbavehető víz nincsen; a hol rémes betyár-romantikával tölteti el az időt és képtelen, kénytelen fegyverhasználati példákkal, ott a hol betyár talán a letűnt betyárvilágban sem volt és az örskörletben hűvös emberek élnek; be kell látnunk, hogy olyan hiábavaló dolgokkal tölti el az oktató és a hallgatóság az időt, a mit, közbiztonsági szempontból mérlegelve a dolgot, akár gyermekmese, akár a gyermekek rendes rabló- és esendőr-játéka is helyettesíthetne.

Tanítsuk minden órsón azt a tudnivalókat, a melyekre ott az örskörlet különleges viszonyainál fogva szükség van. Elég az teljesen, ha azt tudja minden esendőr jól s megmarad a lehetősége annak is, hogy a esendőr más órsóra történt áthelyezése esetén az újság ingerével tanulja meg azokat az újabb szolgálati eljárásokat, a melyeket meg addig gyakorlatban nem teljesített.

Nagy hibája az órsón való iskolázásnak az is, hogy sok helyen nem a meggyőzés erejére támaszkodva tanítanak, hanem az előadó saját tapasztalataira, régi szolgálatára, sőt rangidősségére és rendfokozatára hivatkozik, mikor egyik-másik nem a legjobban megvilágított magyarázatát a hallgatóságával el akarja hitetni.

Eszembe jut itt egy igen találó katonai anekdota.

Esett az eső s a század legénysége, a szabályhoz híven, egyik legénységi szobában összegyűlve elméleti iskolázásban vett részt. Az őrmester úr Flinta a Szolgálati szabályzat L részéből magyarázva, nagy igyekezetet fejt ki egyes fogalmak megmagyarázásában.

— Beteges magyarávágys... .

— Ki tudja megmondani, hogy mit értünk ezalatt? — kérdi az őrmester.

A harcsoúk néma tisztelettel fülelnek.

— Na látjátok, ez alatt azt kell érteni, hogy a jó katonának minden csip-csup számársággal nem szabad mindjárt maródit jelenteni.

Ez állítólag a katonák között történt, a kiknél a hallgatóság zóna nem jutott odáig, hogy ilyen elvont fogalmakkal megbirkózni tudjon; de nézzük csak nálunk, hány, de hány esetben történik meg, hogy az előadó magyarázata annyira Makó—Jeruzsálemhez, mint ama bizonyos őrmester úr Flinta kiszólása a megvilágítandó fogalomhoz.

És mi annak az oka, hogy az oktató ekkorát hotolhat? Az talán, hogy nem készült elő az előadásra? Természetesen az, mert ez a szó, hogy előkészült, feltételezi azt is, a mit sok előadó az előkészületből ki-

bagy, t. i. a tárgyba való elmélyedést, a gondolkozva való előkészület.

Gondolkozás nélkül való tanítás és tanulás, ez a mi legnagyobb hibánk.

Addig valunk közpött, értelmes, leleményes és eljárásban következetes legénységünk nem lesz, a míg a gondolkozási készséget alárendeltjeinkben felkelteni és ébren tartani nem tudjuk. Ha az előadó hallgatóságát nem tudja meggyőzni arról, hogy egy vagy más körülmény mint függ össze egy harmadik, vagy negyedikkel és hogy egészítik ki azok egymást, ha egy helyesen alkalmazott példában nem a gondolkozás és megfontolásnak juttatja a fő irányító szerepet, szóval, ha nem tudja beigazolni hallgatósága előtt azt, hogy az ember csak az eszével, tehát a gondolkodni tudásával képes eredményeket elérni; akkor a tanítás napirendszerű foglalkozás lesz ugyan s papíron mutatós tevékenységet jelenthet, de a valóságban mindaz nem fog érni semmit, mert a tudásnak, az igazságos örvényesülésnek és tökéletesbedésnek nincs útja nyitva. Akkor a tanítás nem más, mint a nyomtatott szöveg felolvasása, azután más szavakkal kevert felhígítása; sablonos, nem az életből vett példák elbeszélése s mindennek a hallgatósággal való betanittatása és semmi egyéb.

És most a gondolkodás nélkül tanító sablonos oktató azt kérdezi: Hát nem ez a cél, lehet más is a cél? és ha nem így tanítok, akkor az az alárendelt hogy fog tudni nekem, vagy a szemlélő előjárónak felelni?

No lám, így bujlik ki a szeg a zsákból. Mert az alárendelttekkel csak parádézni akarunk. Nem azt tartjuk a legszükségesebbnek, hogy mekkora önállóságra neveljük, hogy mint önállóan szolgálatot teljesítő esendőr minél jobban megfelelni tudjon: hanem azt, hogy brilirozni tudjunk velök az előjárók előtt és hogy rettegésben tartunk, a mikor nekünk a leczkét felmondja, nehogy itt, vagy ott egy szót kihagyjon, vagy más kifejezést használjon annál, a mire mi gondolunk.

Hát ez nem cél, ez nem kiképzés. Ez léleknelküli és gondolkozás nélküli emberkimzás, a mely csak arra alkalmas, hogy a legénységgel a szolgálatot és az iskolázást meggyűlöltessék.

A esendőr a szolgálatát a fennálló utasítások, szabályok és rendelkezések alapján önállóan teljesíti. Ez szabály, a mit minden esendőr tud. Ezt a szabályt azonban az iskolázók nagy része úgy értelmezi, hogy az alárendelttel betanittatja az utasítás, törvény stb. szövegét s azután mint a ki jól végezte a dolgot, azt, mondja: No most már tudod a szabályt, menj és teljesíts önállóan szolgálatot! — De hogy tudjon az a fiatal esendőr önállóan eljárni, mikor éppen az önállóságot nem nevelték benne? Mi volna a mesteremberből, ha csak elméletileg tudná elmondani, hogy ezt, vagy

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakaosabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Árú K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Arató-ünnep. — A bandagazda felolvassa a rígmusos felkösztöt.

azt az iparcikket mimódon kell előállítani? A mikor a kezébe adnák az anyagot, hozzá sem tudna kezdeni. És jusson csak eszünkbe, hogy hányszor van alkalmunk meggyőződni hasonló esetekről a mi embereinknél is. Pl. valaki mint iskolázó ezt a kérdést teszi fel: «Hogy jár el, ha szolgálat közben Önnel egy ismeretlen ember kerül szembe és a kezében levő botot káromkodva Ön ellen ütésre emeli?»

Száz csendőr közül 90 bizonyára így fogja kezdeni:

— Először is a törvény nevében figyelmeztetem, hogy cselekményével hagyjon fel, mivel ellenkező esetben kénytelen leszek ellene fegyvert használni...

Ezt így magyarázzák, így tanítják és így követelik elmondani mint feleletet. A legtöbb csendőr a kiből az önálló gondolkozási ösztön megvan, magában azt fogja gondolni, hogy én ugyan nem így tenök, mert ha a támadás nem tréfa, nekem az első gondom és dolgom a védelem és csak azután a figyelmeztetés. Elő is áll vele egyik-másik mint önálló véleménynyel, de az iskolázó a legtöbb esetben a nélkül, hogy meggyőzőné alárendeltjét véleményének helyes vagy helytelen voltáról; röviden letorkolja azzal, hogy ez a szabály, így kell tenni, pont. Pedig a szabály sem mondja azt követendő eljárásul az említett esetben. Ezt csak az előadó egyéni véleménye tartja így s egyéni meggyőződését kényszeríti rá az ifjabb bajtársaira; eszébe sem jutván, hogy ilyen oktatással az önállóságot, a gondolkozási készséget öli ki ajárendeltjeiből. Az élet és a tapasztalat aztán megmutatja sok esetben, hogy a szolgálatilag eljáró csendőr, sőt altiszt is nincs tisztában önmagával. Másoktól kér tanácsot, utbaigazítást, támogatást, mert nem hisz önmagának, mert nincs benne önállóság.

Vannak sokan olyanok is, a kik azt hirdetik, hogy az önállóságra való nevelés lazítja a fegyelmet és annak kúrara van. Hát ez nem áll. A ki önállóan gondolkozik, az ura cselekedeteinek, mert csak az önálló gondolkodásu ember tud czéltudatosan tenni valamit. A mit tesz, azért — legyen az jó, vagy rossz cselekedet — felelősséget vállal. A férfiaságnak, a mi pedig a legszebb csendőrerény, alapfeltétele a czéltudatos önállóság. Az önálló gondolkodású, férfias csendőr nem fogja hibáját mentegetni, vagy másokra hivatkozva takargatni, nem fog gyáván kibuvót keresni, mert ez a férfias jellemmel nem fér össze.

Az bizonyára vele fog járni az önállóságra való neveléssel, hogy minden felületesen, vagy hamis tanokkal kísért előadást nem fognak észrevétel, vagy felvilágosító kérdések nélkül hagyni; de ebből az iskolázó vonja le magának azt a tanulságot, hogy értelmesen, gondolkozva tanítson, helyesen beszéljen, szóval tanuljon, gondolkozzon, tudjon, — hogy taníthasson.

Hátra van még annak a kérdésnek a tisztázása, hogy az előadó mi módon készüljön elő az iskolázásra.

Előadni annyit tesz, mint előszóval valamiről fogalmat, képet bemutatni. Az előadó legszükségesebb kelléke a helyesen való beszélni tudás. Valaki tudhat valamit igen jól, de ha beszélni nem tud, előadása nem fog semmit sem érni. Az előadónak, hogy tárgya iránt érdeklődést tudjon kelteni, vonzóan és színesen kell tudni beszélni.

Az igaz, hogy ez már magasabb követelmény volna, mint a mit kezdő iskolázóinktól megvárhatnánk, de elvégre ezt is meg lehet tanulni. Vezényelni sem tud mindenki, de lassan beletanul, mert a füle hozzászokik a hanggal való bánni tudáshoz.

Így lehet beletanulni az előadva beszéléshez is. Ezt pedig úgy érheti el valaki, ha hangosan olvas, vigyázva arra, hogy az olvasott szöveget hangjával színezzé úgy mintha saját maga beszélné el azt. Egy szindarabot, költeményt, ha egy hangon épen szavak és betűk szerint felolvas valaki, ugyebár nem tudja élvezni senki? de ha egy jó színész adja elő azt, megelevenedik képzeletünkben a szöveg és minden apró részlete él, mozog előttünk.

Hányan vannak közöttünk olyanok, a kik az előadni szándékolt szöveget sem képesek folyékonyan, érthetően és élvezhetően felolvasni!

Hogy lehet aztán az ilyen embertől azt várni, hogy előadni is tudjon, mikor olvasni nem tud?

Én azon a meggyőződésen vagyok, hogy a jó csendőrnek a hanggal való bánni tudás épen olyan szükséges, mint akár a színésznek. Hiszen mikor a csendőr a törvény nevében figyelmeztet, utasít, fenyeget, mindig más és más hangot kell használnia, mert ha monoton hangon beszélget, a legkomolyabb pillanatokban az a komikus meglepetés érheti, hogy barátságosan megkérdezik tőle: Mit tetszik mondani?!

Magyarázat közben az előadó csak a színes beszéddel, élénk hangfestéssel tudhatja lekötni hallgatóságát figyelmét. Igaz, hogy ehhez megfelelő szóbőség, higgadt és fegyelmezett gondolkodás is szükséges. Az elmének képzelő tehetsége szintén nagy szerepet játszik ebben a feladatban. A kezdő előadó beszéljen és magyarázzon olyan dolgokról, a melyeket átélt, a melyek vele valóban megtörténtek. Az ilyenekre bizonyára jól tud visszaemlékezni s előadás közben csak az események felsorolására kell gondot fordítania. Ez a leghelyesebb út az eredményes, jó iskolázás gyakorlati elsajátítására. Azt se gondolja senki, hogy ezt hirdetve, valami rémes eseményekre célzok, mint életből vett példákra, mert elvégre nem mindenkinek jut alkalma fegyvert használni, vagy gyilkosságok, rablások, lázadások stb. bűntügyében nyomozni, de meg nincs is szükség mindég az ilyen példákkal előhozakodni s tulajdonképen nem is a közbiztonsági, nyomozási kérdéseket megvitatni, mint inkább a rémes, véres helyzetek kiélézésére súlyt helyezni.

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
ERBENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képe árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

FRANKLIN-T

Arató-ünnep. — Táncz.

Elbeszélésnek ez lehet tárgya, de az eljárás megmagyarázása nélkül nem lehet iskolázási téma.

Beszéljen az iskolázó az életből, a mindennapi rendszeres szolgálat köréből vett példákat el. Ne kalandozzunk messze. Beszélje el, hogy ő egy rendes, preventív szolgálatot hogy szokott teljesíteni, hogy portyáz le sík, hegyes, erdős stb. terepet éjjel és nappal, hogy teljesít és hajt végre különböző szolgálatokat, mint pl. elővezetést, fogolykiszérést, rendészeti teendőket stb., s minden ilyen esetben vonatkoztatva a saját örskörletre, a legapróbb részletekig vitassa meg ifjabb bajtársaival és hallgatóságával az eljárást, hogy azok tényleg meggyőződésük és meggyőzetésük súlyával, ingadozás nélkül vallják és tudják s majdan gyakorolják azt, a mit megtanulnak.

Ilyen módszerrel oktatta elérjük azt, kedves bajtársaim, hogy élvezettel, érdeklődéssel fogja hallgatóságunk figyelni magyarázatainkat s míg alárendeltjeink kiképzése szépen fog haladni s önállóságuk kifejlődik; magunk is önképzésünket fejlesztve tökéletesbeülünk és végeredményében minden munkánk a közbiztonsági szolgálat helyesebb, ezeltudatosabb és tökéletesebb előlátására fog vezetni.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Mért nincs az idén nyár?

Bármily fiatal is a meteorológia tudománya, haladása olyan nagyarányú, hogy arra a kérdésre, miért nincs nyár az idén, már meg tud felelni. Néhány évtized előtt a természettudomány még lehetetlennek vélte, hogy az időjárás alakulásáról valaha tájékozást szerezzünk, illetve kimutathassuk az okokat, a melyek miatt egyik évszak belenyúlik a másikba. Az abnormis tavaszi időjárásról már túl vagyunk, jelenleg mindenkit az abnormi nyár érdekel, miután, nem is szólva az okozott anyagi kárról, olyan kellemetlen lett ez az évszak, a minő a sokszor emlegetett emberemlékezet óta valóban nem volt. Kisebb mértékű hidegek, szelek, esők eddig is voltak a hivatalos nyár folyamán, de ezek elmúltak néhány nap alatt és júniustól augusztus végéig a legtöbb nap meleg volt. Még tavaly nyáron is a mérsékelt zónák alatt inkább a hőség volt túrhetetlen, mint a hideg. Így emlékezhetünk, hogy az északamerikai kontinensre tavaly júliusban a meleg mint a legnagyobb elemi csapások egyike nehezedett és sok száz ember halálát okozta.

Hogy manapság a meteorológia sokkal többet tud, mint azelőtt, ennek egyeflen magyarázata az, hogy az időjelző intézetek és állomások száma folyton szaporodik. Ezek az intézetek számtalan helyről kapják a távirati értesítést a helyi időjárás alakulásáról, az átvonuló, vagy helyben keletkező zivatarokról. Az adatokat az intézetekben azonnal földolgozzák és rövid kommunikációban az közönséghez juttatják, a legközelebbi napokra vonatkozó jóslattal együtt, a mely ma már ügyesszólván csalhatatlan. A ki figyelemmel kíséri az új-

ságok híradásait, meggyőződhet arról, hogy a jövőre dölt időjárás pontosan he is következik.

Olyan vidékeken, a melyek messzire esnek minden európai civilizációtól, a meteorológiai állomásoknak egész serege működik és újabban drótnélküli táviró útján érintkezik egymással. Így a távol keleten, Japánország egész területén, Formóza-szigetén, Kóreában. Kínának a Sárga-tenger mellett levő partjain, sőt Kína közepében is vannak már állomások. A Fülöpszigetekeken és Keletindia partvidékein sok állomás csupán azzal foglalkozik, hogy a kikötőkből induló hajók parancsnokait az esetleg készülő tengeri viharról tájékoztatja. Anglia olyan rendkívüli fontosságúnak tartja az időjelzést, hogy nincs olyan gyarmata, a hol ne állított volna föl meteorológiai állomást. Európában különösen Németország áldoz erre a célra nagy összegeket. Legújában a vidéki táviróállomások mindegyikén egy tisztviselő köteles a helyi időjárásról a legközelebbi meteorológiai intézetnek jelentést küldeni.

Mindez azonban csupán regisztrálása a hosszabb-rövidebb időközökben változó időjárásnak s a napról-napra olvasható jelentésekből senkisémm alkothat magának fogalmat arról, hogy mely okok folytán lesz egy egész esztendő hidegebb, vagy melegebb, mint az átlagos esztendők. Ezeket az okokat csupán sejtettük eddig és a meteorológia csak újabban fogott hozzá az adatok gyűjtéséhez, a melyekből máris kezdenek kibontakozni a valóság körvonalai.

Régi hite minden északi hajósnépnek, hogy a hideg a sarki vidékekről árad szét a mérsékelt zónák fölé, vagyis addig, a hol a nap sugarai egyre nagyobb szög alatt érik a földet, a hol tehát a sarkokról jövő hideg a tropikus levegőben majdnem hatástalanul onyészik el. Évtizedek megfigyelései bizonyítják, hogy a mely esztendőben a sarkvidékekről igen nagytömegű jég szabadult el az Atlanti- és Csendes-óceánokba, abban az évben a mérsékelt zónák alatt az átlagos nyári hőmérséklet kisebb lesz, minden levegőbeli jelenség pedig (szél, eső) sokkal hűvösebb. Hann dr. német tudós ez év januárjában egy szaklap hasábjain beszámolt Amundsen délsarki expedíciójának tudományos följegyzéseiről, a melyek 1911 áprilisától 1912 januárig terjednek. E följegyzések szerint az idő alatt 58¹/₂ fok hideget igen gyakran mutatott a hőmérő, az öblök legnagyobb része befagyott, a rendes olvadásról, a mely januárban szokott kezdődni, szó sem volt és így sokkal kevesebb jég került az óceánokba, mint rendszeren. Tavaly csakugyan nem volt hűvös nyár, legalább nem olyan általánosan és abnormisan hűvös, mint az idén.

Hasonlítsuk most össze ezeket az adatokat a svájci észak-sarki expedíció jelentésével, a mely expedíció tavaly júniusban Quervain dr. vezetésével Grönlandban tartózkodott. A jelentés egyik része így szól:

— Egész júniusban majdnem folyton felhőtlen volt az ég, június végétől augusztus közepéig azonban, a nélkül, hogy beborult volna, elsötétül a szemhatár és sűrű köd borult ráunk, olyan vastag köd, a mely 2—3000 méter magasságra terjedt. Az eszkimók meg voltak rémülve a ritka tüneménytől, a mely szerintük azt jelenté, hogy a következő évben (1913) nem lesz nyár.

A zürichi meteorológiai obszervatóriumhoz küldött jelentés szerint a grönlandi szokatlan köd egészen október közepéig, tehát három és fél hónapon át tartott. Maurer

Valódi tajtékipák, szipkák

valamint az összes dohányzó-eszközök legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

SCHWARTZ FÜLÖP UTÓDÁNÁL,

Szegeden, Károly-utca 6. — Alapított 1860-ban.

Csendőrség részére előnyös részletkötési kedvezmény! Kivánsu képes árjegyzékkel valamint óreátnak választókkal szolgál.

Az aratók felvonulása.

Aratóünnep. — A házi kisasszony kiosztja az ételt.

dr. a nemzetközi napvizsgáló-bizottság elnöke köriratban kérte föl az összes nagyobb időjelző intézeteket, hogy a szóbanforgó ködnek eloszlásáról szóló följegyzéseiket külön dolgozzák föl. Nem érdektelen az a tény sem, hogy a tavalyi grönlandi köd közvetlenül az alaskai Katmai tűzbányó kitörése után keletkezett, a két esemény közt tehát valószínű az összefüggés. Alaszka és Grönland, mind a kettő a sarkvidék körül lévén, nincs olyan messzire egymástól.

Igen nagy hidegben köd nem lehetséges és a szóbanforgó köd, a mely több százszor négyezerkilométer terület fölött képződött, egy óriás olvadásnak volt a kezdete. Hogy a tüneményt, a melyhez hasonlóra az eszkimók alig emlékeztek, mi okozta, teljesen mellékes; a fő dolog az, hogy a megjelenéséhez fűzött jóváindulás mindenben beteljesedett: az idén esakugyan nincs nyár, újabb bizonyosságul annak, hogy a mérsékelt zóna időjárása a sarkvidék időjárásának alakulásától függ, illetve, hogy ez a régi meggyőződés helyes következtetéseken alapszik. A meteorológia feladata most kidolgozni az abnormalis időjárás teljes elméletét.

KÉPEINKHEZ.

Arató-ünnep.

A földmivelő munkások között már a mult század utolsó évtizedeiben elterjedt szociálistizmus sok olyan patriarchális szokást szüntetett meg, a melyek azelőtt igen alkalmasak voltak a gazda és munkás közötti jó egyetértés és kölcsönös tisztelet fenntartására és erősítésére.

A többek közt ilyen családias vonatkozású ünnepélyes szokás volt az arató-ünnep is, a mely a maga idejében, a mikor még nem húzta-vonta a gazda és a munkás egymást a szolgabíró elé és még nem kellett csendőrök a szerzőlétszögő vagy szokott arató visszakísérésére, elmaradhatlan volt úgyszólván minden nagyobb birtokosnál.

Olvasóink között ma már igen kevesen vannak, a kik egy igazi, magyaros szabású arató-ünnepet láttak s még kevesebben, a kik ilyenben részt is vettek volna. Ez okból és e népszokás érdekességénél fogva, képekben is bemutatva, néhány sorban ismertetni fogjuk eme családias jellegű ünnepély lefolyását.

Mikor az aratás véget ért, a munkások vezetője, vagyis magyaros elnevezés szerint: a bandagazda, összegyűjtötte aratótársait s az elmaradhatatlan buzakalász-koszorúval, a melyet a leányok szalagjaival, pütiikáival és mezei virágokkal díszítettek s mindenki az aratásnál használt eszközeit, kaszát, sarlót, villát, gereblyét felvéve, énekszóval felvonultak a gazda lakására, a hol már jó étellel vagy vacsorával vártak rajok.

A menet élén a bandagazda haladt, őt követték az óriási koszorút vivő leányok és legények s ezek után a többiek csoportban, népdalokat énekelve. A mint az udvarba vagy a tanyába beértek s a rajok várakozó gazdát és családtagjait megjeleneztek, előlépett a bandagazda, a ki rendszeren általánosan ismert "rigmusos ember" volt s kalapját levéve, a melyet a többiek is követtek, áhitatosan elmondta verses felkészöntőjét, a melyben áldást kért a Mindenhatótól a gazdára és annak

családtagjaira, földjére, jószágaira stb. Ezt természetesen minden családtag megnevezésénél zugó eljenzés követte, végül a cigány tust húzott, majd rázendített egy magyaros indulóra s ennek hangjai mellett a gazda és családtagjai minden munkással szívélyesen kezét fogták és szerencsét kívántak egymásnak az aratás jól sikerült befejezéséhez. Azután a munkások a már terített asztalhoz ültek s a gazda családtagjai és családai által kiszolgálva, elfogyasztották a részükre készített ebédet vagy vacsorát, a melyet borozás közben, sokszor másnap reggelig tartó táncz követett.

Igy folyt le annak idején egy magyaros szabású arató-ünnep. Azzal a különbséggel azonban, hogy a bandagazda, a ki rendszeren a legrégebb munkása és aratója volt a gazdának, nem olvasta, mint az a képeink egyikén feltüntetve van, a rigmust, hanem kívágtat a rezet amúgy magyarosan könyv nélkül, a mi abban az időben, mikor egy-egy lakodalmi vőfélynak 10—15 rigust is el kellett mondania, míg lakodalmi hivatását elvégezte, nem is volt valami esodálatos dolog, sőt éppen az lett volna a nevetséges, ha papirosról olvasta volna le a mondókiját.

Ujabbán már kezdik feleleveníteni hazánk egyes vidékein egymély, a tradíciók inint érzékkel viseltető gazdák, az arató-ünnepet. Ez azonban már nem az a kedves, családias, bizalmas jellegű ünnepély többé, hanem inkább olyan mesterkéltné mondvaesimánál alkalmi ezé-czó; és nem is annyira a gazda és a munkás közötti jó egyetértés és kölcsönös tisztelet erősítésére irányul, mint inkább a feltűnni vágyás és dicsekedés érdekét szolgálja.

HIREK.

A betörő halála. Józsa Mihály nagyszalontai őrsbeli csendőr augusztus 28-án este 11 órakor, szolgálatteljesítés közben, a betörésen tetten ért Temunovics Károly ellen, ki reá három eredménytelen lövést intézett, löfegyvert használott és azt halálosan megsebesítette.

A meglőtt csendőr. Bagó Ferenc pestmegyei soroksári őrsbeli csendőr augusztus 29-én d. e. 1/29 óra tájban, szolgálatteljesítés közben, Muti István kovácssegéd, ki forgópi-ztolýból az utozán lövöldözött s kinek lövöldözését a csendőr megakadályozni a arta, balkarján kétszer meglötte s mielőtt még a csendőr fegyverét használhatta volna, elmenekült. A súlyosan de nem életveszélyesen sérült csendőr a budapesti honvél-helyőrségi kórházba szállíttatott.

Egy járőr megtámadtatása. A borsodmegyei Nagyszalontán augusztus 24-én megtartott bucsu alkalmával, Prücsök Lajos, az őt csendzavarásért igazolásra felhívott Tanczer József csendőr ez. őrmester és Csóka László csendőrből állott nagyalkalmi őrsbeli járőr megtámadta. Csóka csendőr fegyverét megragadta s miután azt ismételt felhívás után sem bocsátotta el, Tanczer csendőr ez. őrmester által egy szuronydöféssel balkarján megsebesített. Prücsök a kapott sérülés után Csóka csendőr fegyverét elengedte ugyan, de azt a községházára történő elővezetése közben ismét megragadta, mire Tanczer csendőr ez. őrmester az ismételt eredménytelenül hozzá intézett felhívás után Prücsök ellen ismét egy szuronydöfést intézett, melyannak hasát érve, életveszélyesen megsebesítette. Sérült a lévai kórházba szállíttatott.

Kárbavész

minden percz, amelyet nem használnak ki teljesen. Miért vár, miért nem szerzi be a **Gyarmati-féle Universal Balsamot?**

Mérsé háziszor: kólika, epogóros, gyomorgóros, székrekedés, sárgaság, hátfájás, fejfájás és felfúvódás esetében. 12 üveg ára négyvennyolc szallítással 5 korona. Kelti: Gyarmati Ferenc, gyógyszerész, Bécs, 117. szám.

Egy községi pénztár feltörése és kirablása. A szilágymegyei Bogdánd község körjegyzői irodájába augusztus 26-án d. u. 1/2 és 2 óra között eddig ismeretlen öt csavargó behatolva, az ott levő és a község ság tulajdonát képező Wertheim-szagrényt a kertek alá vitte, ott feltörte és annak 171 koronra 02 állérnyi tartalmát elrabolta. Ugyanezen tettesek közül hárman augusztus 27-én d. e. 11 óra tájban ezen község határában, a kukoriczásban örv. Nagy Bántó Zsuzsanna bogdáni lakoson erőszakos nemi közösiséget követtek el. A tettesek nyomozására — kik között egy egyenruhás, szürönycs fegyverrel ellátott katonaszökevény is van — a szilágycsahi őrsre 12 főnyi legénység összpontosított.

Kérelem. Smodics József, a vas megyei körmendi őrsre beosztott csendőr kéri Zakó Farkas és Szilágymegyei József V. számú csendőrkerületbeli csendőröket, kikkel 1909 május 1-től augusztus 31-ig Szekesfehérváron a probacsendőri tanfolyamot végezte, hogy címüket fontos okokból vele mielőbb közöljék. — Bezsan Pásk csendőrt, ki az aradmegyei Dancsfalván azületett, kéri bátyja, Bezsan Gusztáv, hogy címét fontos családi okokból vele mielőbb közölje.

KÜLÖNFÉLÉK.

A tudományos kutatás Szibériában. A világ legelhagyatottabb vidékeit is föl kutatta már a tudomány és kutatja jelenleg is folyton, csak arról nem jön hír soha, hogy valaki Szibériában tenne tudományos kutatást. Szibéria majdnem fele egész Ázsiának és sokkal ismeretlenebb, mint az északi, vagy a déli sark. Ennek magyarázata az, hogy habár az orosz kormány nem tiltja meg senkinek, hogy Szibériába expedíciót vezessen, a vállalkozó annyi előzetes akadályra talál, hogy végre is elveszti kedvét és eláll szándékától. Az első lépés, a melyet az idegen állampolgárnak tenni kell, az, hogy saját állama pétervári nagykövetének jól kell állania arról, hogy a folyamodni szándékozónak nincs államellenes szándéka. A jóállással fölszerelve az orosz belügyi kormány kapacitálása következik, hogy adjon engedelmet. Ennek azonban tömérdek föltétele van: pontosan be kell jelenteni, hogy az expedíciónak hány tagja, hány puskája, pisztolya és másféle fegyvere, lövésze és mindenféle fölszerelése lesz, miután az orosz törvény szerint szigorúan tilos külföldről Oroszországba bárminő fegyvert bevinni engedelem nélkül. A hatóságok kivétel nélkül mindenkét görbe szemmel néznek, a ki Szibériát be akarja utazni, ha még olyan világhírű tudós is. A sok huzavonát eddig még mindenki meguntta és ez az oka annak, hogy még maguk az orosz tudósok sem kutatnak Szibériában. Legfőljebb az előkelő társasághoz tartozó vadászok kapnak engedelmet szibériai kirándulásra, de ezeket is figyelmeztetik, hogy a legértékesebb vadat, a czobolyt ez évi február 14-től kezdve három esztendőn át lőni szigorúan tilos. Még legjobb, ha valaki engedelem nélkül vág neki az utnak és a jó szerencsére és a — rubelre bizza magát, a mely Oroszországban mindenhová szabad utat nyit, ha — bőven van belőle.

A halálbüntetés Dániában. A kopenhágai bírák hosszabb szünet után most jutottak ismét a dilemma elé, hogy élet-balál felett döntsenek és a bűnügy a két vádlott halálos ítéletével végződött. Egy asszony kedvesével szövetkezve, éjjel megölte alvó férjét és mi alatt kedvese a tettet elkövette, az asszony nyugodtan

feküdt áldozata mellett az ágyban és a legnagyobb hidegvérűséggel végignézte a gyilkosságot. Ez emberfeletlenség után a halálos ítéletet mindenki természetesnek és igazságosnak találhatná, de Dániában most egészen más áramlat uralkodik és az évek óta a gyakorolt praxis után még kérdéses, hogy a halálos ítéletet végrehajtsák-e. Az ítélet még a felsőbb törvényszékhez került, de már ma biztosra lehet venni, hogy a felsőbb törvényszék azt ajánlja majd a királynak, hogy életfogytiglani fegyházra változtassa át az ítéletet, a mint ez már évek óta minden halálos ítéletnél történt. Dániában az utolsó kivégzés 1892 november 8-án történt és pedig egyenes az elítélt kívánságára. A gyilkos Jens Nielsen volt, a ki három gyilkosságot követett el és kétszer meglegyelmeztek nélkü életfogytiglani fegyházzal. De mikor harmadszor azzal fenyegetődött, hogy legyilkolja a börtön hivatalnokait is, ha halálra nem ítélik, a bíróság kénytelen volt a kivégzést elrendelni. Azóta Dániában nem történt kivégzés és a meghozott halálos ítéleteket mind életfogytiglani fegyházra változtatták át, a mit ma már Dániában iratlan törvénynek tekintenek. Egészen bizonyos tehát, hogy a mostani király is követni fogja elődjei példáját és a néhány nap előtt halálra ítélt szerelmespárt életfogytiglani fegyházzal bünteti.

Az orrvérzés. Az orrvérzés hirtelen áll be sérülés, ütés kapcsán, megerőltetés, orrfúrás után, vagy egyéb megerőltető fáradozás alkalmával és leggyakrabban előtűnik teljesen ismeretlen okból. Az orrvérzés mielőbb való csillapítása, megszüntetése bármilyen alkalmas, kezünk ügyében álló eszközzel és fogással, sem késlekedni, sem fejveszeten kapkodni nem szabad.

Az orrvérzés úgy jön létre, hogy az orrban lévő vércsővecskék lefutásuk közben valahol valamely ok, behatás következtében kisebb-nagyobb sérülést szenvednek, ezáltal a csővecskék falai a vérnek átjárhatókká válnak, azaz nyílások támadnak, melyekken a vér áttör és a merre utat talál, kibuggyan, a test felszínére jut, a levegővel érintkezésbe kerül. Tudjuk, hogy az emberi vér, a mikor a levegővel érintkezésbe kerül, megolvad, azon a helyen, a hol fölszínre jutott, véralvadék, vérrög képződik. A természetnek eme jelensége ránk nézve áldásos megnyilatkozás, mert ha a vér meg nem olvadna, mikor a levegőre kerül, kicsiny, jelentékeny sérülések következtében is könnyen elpusztulnánk, még a véralvadék, a vérrög azokat a kisebb-nagyobb nyílásokat, a melyekből a vér kiserkedt, bedugaszolja úgy, hogy onnan másként vér újra ki nem jöhet, ha csak azt a vérdugaszolót el nem távolítjuk. Épp azért sohase engedjük meg orrvérzésnél, hogy valaki fejét előre lehajtsa, ezáltal a vérnek odafolyását megkönnyítse, orrát mosogassa, vizet szívjon föl, ezáltal a képződő véralvadékokat újra meg újra kimossa és tulajdonképpen így az orrvérzést csak elősegítse vagy orrát fujja, ez mind helytelen eljárás; épp úgy nem ajánlatos a különböző úgynevezett vérszállító anyagok használata, melyeknek legtöbbször veszélyes, mivel ott, a hol vérzés van, szabásnak is kell lennie, a vérszállító anyagok tehát könnyen fertőzésnek lehetnek okozói.

A kikenél az orrvérzés gyakori, vagy fájdalommal jár, jól tesz, ha szakorvoshoz fordulnak tanácsért. Mielőtt bárkinek orrvérzését csillapítani, illetve megszüntetni akarják, azt kell szem előtt tartanunk, hogy az illetőnek feje nyugodt helyzetben és a test többi része is nyugalomban legyen. Tehát legezészerűbb leültetni azt, a kinek az orra vérszik, úgy hogy a fejét hátul föltámasztjuk a szék támlájára, vagy a székre nyek, falnak, a hova a széket közvetlenül állítottuk; majd a

mikor így kellő nyugalmit biztosítottuk, felszólítjuk, hogy maradjon csendben, ne is beszélgesse; minden szorító ruhadarabot megoldunk, hogy a vérkeringés útja és a légzés szabad legyen, ugyanekkor két ujjunkkal összeszorítjuk a két orrnyílást és befogva tartjuk, míg tiszta vattát nem kerítünk elő, a melyből szükség szerint csücsösen összesodort vattadugaszolót alkotunk, melyet a vérző orrnyílásba bedugunk, hogy a vatta teljesen betöltsen az orrnyílást. Ez egyszerű eljárásra megszülnhet az orrvérzés, ha azonban kísérletünk sikertelen marad, akkor orvoshoz kell fordulni.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel hélyezet ne küldjenek.

Oz. J. 1. Az őröt megtekintheti. 2. Még nem történt intézkedés. 3. A postától.

B. Ha felsőbb helyről ilyen intézkedés történt, nem szólhatunk hozzá.

1878 89. Szolgálati idejét nézetünk szerint nem szakította meg.

H. M. Forduljon ismét a szárnyparancsnoksághoz, ott majd elintézik az ügyét. Végrehajtásra azonban ne engedje felelődni a dolgot. Ha a kivétel jogtalan volt, visszakapja a pénzt.

B. J. Kérje. Ha kellő indokai vannak, figyelembe veszik.

9999. 1. A kiadott táblázatokból kiolvashatja. 2. Semmit. 3. Kérheti.

5555. Igen, ha négy héten felül szolgáltak ott.

R. D. Bármikor kifutók.

100. Ha megtagadja, jelentésként fel a szárnyparancsnoksághoz. **Tilrethues.** 1. A hónap még ismeretlen. 2. Még nincs eldöntve.

N. Sz. L. és Pipa. A testvérek és unokatestvérek házastársai. **Vitakozók.** Az 5 évbe beszámít a katonai szolgálat is, ha megszakítás nélkül lépett át.

05. Nézetünk szerint foljelentéssel kell élni éppen úgy, mint minden más egyénél.

P. J. csendőr. Illetékügyekben a szárnyparancsnokság dönt. Nem mondhatunk tehát véleményt.

Visóvígyi. Az igényt előjárói állapotítottuk meg, abba mi bele nem szólhatunk. Ha sérelmet lát semforogni. Mijén kérelmével a hivatalos útra.

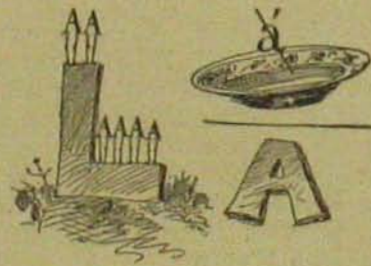
Huta. 1. Nagyváradon. 2. Községes lopás. 3. Feslett életű, rossz erkölcsű nő. 4. Rendszerint a törvényezékeknel.

M. P. 1. A belügyminiszter által fog folyósítottat. 2. Talán megengedi.

13. M. 1. A pótzárnyparancsnoksághoz kell fordulnia. 2. Nem számít be. 3. Olvassa el a Szert. utasítás 30. §-át. 4. Három évre kell magát köteleznie. 5. Pótdíját megkapja.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Számталány.

Egy hajó 300 méter hosszú, 50 méter széles, óránként 30 kilométert megy, hány éven a kapitánya?

Szótalány.

C-szel festenek is vele,
S-szel kerül a hírekbe,
V-vel aratóban a helye.

Megfajtsági határidő: 1913 szeptember 15-ig.

Mind a három talányt megfajtsók között egy darab Erzsébet királyné szanatorium-sorsjegy lesz kiadva.

Lapunk folyó évi 27. számában közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: „Kormányozható léghajó”. — **Betűtalány:** „Kalap”. — **Számталány:** „3—6—9”.

Helyesen megfejtették 218-an; nyertes lett Máthé Miklós törzskapitány, kihez nyomonnyel (Erzsébet királyné szanatorium-sorsjegy) el is küldöttük.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek elintézetünknel. 2. Olytak részlet után, melynél a belevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kóti, 3/2% (öt és fél) betéti kamato: fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleglet nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósító kezesség mellett vagy jelzős jogos biztosíték ellenében, jutányos kamattal mellett. Utalványok, intézkedések és chequék beszedését vállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és e-adunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Blaga Annaiusz és György Mihály csendőrök, 1913
augusztus 15. illetve 17-én;
a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Petrozsély János csendőr, 1913 augusztus 14-én.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Nunn Ferencz, Spák Albert, Mucsicska János, Benke
Miklós, Menyhárt József és Broczko Gyula; továbbá
a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Bukor Armin II., Szabó Kálmán II., Szeles András,
Dadam Pál, Hollósy Béla, Siro Rezső, Nagy Károly II.,
Belovai János, Surányi János, Machata Mátyás, Császár
Szilveszter, Tamás Pál, Homor György, Boesa Károly,
Galgóczy József, Éliás János, Póltin János, Timkó József,
Valentini Márton, Dubán Vendel, Mikulás János,
Andódi Vilmos, Mojzsis Mihály, Harsányi János, Puskás
Kálmán, Gálffy Péter, Martinkovics Mihály, Hamschlag-
ger István, Kovács József II., Levai János, Lakatos
István, Hurlik József, Horváth János, Galgóczy Albert,
Vasi József, Matejka Géza, Kiss Zsigmond, Jánó István,
Bobek József, Kovács Ferencz, Lenthár András és Novák
Lajos csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Istvánfi Péter őrmester, Olajos Mihály, Veres Mihály,
Padár Imre, Veres József II., Barta Mihály, Nagy Mi-
hály I., Dobra Mátyás, Mester Mátyás, Delezsán Pál
csendőrök és Végh József csendőr cz. őrmester 3—3
drb., Boros Károly, Soós Imre, Báthori János járásőr-
mesterek, Tóth Antal II., Nagy István I., Farkas Péter,
Csanádi György, Gelegonya András, Németh Mózes,
Boldizsár Mihály, Pósa János, Filiszár István, Aklán
Imre, Berei Lajos, Baráth István, Korck Simon, Dénes
József őrsvezető cz. őrmesterek, Torzsók Lajos, Varga
Bacsó Márton, Kanász István, Pálinkás Károly, Kasza
János, Györfi György, Szekulics Lázár, Szücs Illés
csendőr cz. őrsvezetők, Balázs János, Simon Vendel,
Czirják János, Varga Mihály II., Nisztor János, Be-
reczki András, Horváth Ferencz II., Baucz Ádám, Zsiros
István, Antali István, Kiss Pál L., Szücs Bálint, Szebel-
édi Péter és Gergely Károly csendőrök 2—2 drb.; to-
vábbá:
a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Trupulai János, Bujtás László, Pusztai Mózes, Farkas
Gergely és Klein Pál csendőrök 3—3 drb., Kupás Már-

ton járásőrmester, Fölker András, Horváth Mihály őrs-
vezető cz. őrmester, Forizs Károly csendőr cz. őrmes-
ter, Gyergyák György, Helyes Ferencz, Kotolák András,
Lehner István és Pásztor Péter csendőrök 2—2 drb.
10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban
részesítették.

Névváltoztatások.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Dautlik Géza csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur-
nak 1913. évi 106,115/VI—a. számú engedélye alapján
vezetéknevét «Daruvári»-ra változtatta.
A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Bobojszev Péter csendőr, a m. kir. belügyminiszter
urnak 1913. évi 109,109/VI—a. számú engedélye alap-
ján vezetéknevét «Bányai»-ra változtatta.
Koprivanecz József próbacsendőr, a m. kir. belügy-
miniszter urnak 1913. évi 117,554/VI—a. számú enge-
délye alapján vezetéknevét «Kovács»-ra változtatta.

	Csendőrségi kalap- borítók á 1 kor. 60 fill. Íróasztalra dobo- zok á 6 kor. Íróasz- talra rekesz-fedő- lapok 60 és 80 fillér.	
	Mindezeket előírásszerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék préselt papírral bevonna — szolgálati könyvek, melyek hivatalból bérmeztve küldhetők címemre és ugyan- csak bérmentve küldöm vissza is — legjobban és szépen bekötötnek, továbbá mindenféle könyvkötő munkát és bármily alakú dobozokat is külön méretek szerint elismert jó és szép kivitelben, olcsó áron ajánl:	
Makó Károly könyvkötés- dobozgyártó, Brassó. 20 K-an felőli megren- delések portómentesek.		

F	OGAK	A kinek műfogra, foghúzásra, vagy fogtömésre van szüksége, az forduljon bizalommal lenti című fogműteremhez, mely 10 éves fennállásával jó hírnevet szerzett és a közönség teljes bizalmát sikerült elnyernie. Patent, szájpadlás nélküli fogsorok és egyes fogak. Csapos fogak. 22 kar. aranykoronák. Foghúzás fájdalommentesen 2 K. Fogtömés arany, platina, ezüst és czeamenttel 4 K-tól. Fogtisztítás hófehérre 2 K. Az általam készített fogak szonnal megszokhatók, rágaszra kitűzően alkalmasak. Szagot nem kapnak. Tízévi írásbeli garancia.
A t. csendőrségnek külön megállapított rendkívül olcsó árak! Telefon: József 41—16.	FENYVESI JENŐ	ALL. VIZSGÁZOTT FOGTECHNIKUS FOGTECHNIKAI MŰTERME Budapest, VII., Thököly-út 22. I. em.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Minden egyes csendőrré rendkívüli fontos és nélkülözhetetlen

a kiadásunkban most megjelent **Magánjegyzék könyvecske, mely zsebalaku puha kötésben, betűsoros bevágással,**

a kiderítetlen esetek, nyomozott egyének, állatok és tárgyak, körözések és sajtótermékek, kö- és állatcsempészek, figyelmeztetések kisebb kihág. alkalmából és egyéb feljegyzések bevezetésére szolgáló lapokkal ellátva. Ára 60 fill. A kerületi parancsnokságok részben már annak használatát elrendelték, részben pedig igen használható magánjegyzék könyvecskének minősítették. Az új emlékkereszt és hozzávaló szalagok raktárunkon kaphatók.

Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir.
csendőrségi hiva-
talos nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.